

امارات عربی متحده

مؤلف: محمد حسن نامی

www.ketab.ir

ارتش جمهوری اسلامی ایران

مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی

تهران - زمستان ۱۳۸۹

نامی، محمد حسن، ۱۳۳۳

امارات عربی متحده / مولف: محمد حسن نامی / تهران: مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی، ۱۳۸۹.

۱۶۸ ص: مصور، جدول؛

ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۵۲۵۱-۵۱-V-۷ ریال ۴۵۰۰۰

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

امارات متحده عربی / نامی، محمد حسن، ۱۳۳۳ / مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی

۹۵۳/۵۷

DS۲۴۷/الف۸۵۲ ۱۳۸۹

کتابخانه ملی ایران: ۲۱۸۳۰۷۹

نام کتاب: **امارات عربی متحده**

مولف: محمد حسن نامی

ویراستار: علیرضا رضائیان

ناظر ویراستار: محمد رستمی

ناظر چاپ: داود رحیمی

امور چاپ و صحافی: حجت ستوده - مهران اسکندر لور

طراح جلد: علی کلاهی

صفحه‌آرایی: وحید منتظری

نوبت و سال چاپ: اول - زمستان ۱۳۸۹

ناشر: مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۵۰۰۰ ریال

نشانی: تهران - لویزان - بزرگراه ارتش - روبروی سازمان جنگل‌ها و مراتع - مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی.

مستدق پستی: ۲۶۹۴-۱۶۷۶۵ - تلفن مرکز عرضه محصولات فرهنگی: ۲۲۴۵۰۶۹۷

حق چاپ برای مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی محفوظ می‌باشد. /

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
الف.....	مقدمه ناشر.....
ب.....	مقدمه مولف.....
فصل اول: موقعیت سرزمینی	
۱.....	۱-۱ موقعیت جغرافیایی.....
۱.....	۱-۲ حدود و وسعت.....
۲.....	۱-۳ واحدهای جغرافیایی.....
فصل دوم: جغرافیای طبیعی	
۳.....	۲-۱ وضعیت زمین شناسی.....
۵.....	۲-۲ توپوگرافی.....
۷.....	۲-۳ آب و هوا.....
۸.....	۲-۴ منابع آب.....
۹.....	۲-۵ پوشش گیاهی.....
۹.....	۲-۶ زندگی جانوری.....
فصل سوم: جغرافیای انسانی	
۱۱.....	۳-۱ خصوصیات عمومی جمعیت امارات عربی متحده.....
۱۴.....	۳-۲ زاد و ولد، مرگ و میر.....
۱۴.....	۳-۳ ترکیب سنی و جنسی جمعیت.....
۱۵.....	۳-۴ مهاجرت.....
۱۶.....	۳-۵ جمعیت شهری و روستایی.....
۱۷.....	۳-۶ ترکیب قومی و زبانی جمعیت.....
۱۷.....	۳-۷ ادیان و مذاهب.....
۱۸.....	۳-۸ سیمای اجتماعی و فرهنگی.....
۲۰.....	۳-۹ پرچم، اعیاد و رسومات ملی.....

۳-۱۰	اماکن مذهبی	۲۱
۳-۱۱	موزه‌ها و میراث فرهنگی	۲۲
۳-۱۲	وضعیت زنان در امارات عربی متحده	۲۲
۳-۱۳	تاریخچه آموزشی	۲۳
۳-۱۴	سطوح و نظام آموزشی	۲۴
۳-۱۵	ساختهای آموزشی	۲۵
۳-۱۶	آموزش عالی	۲۶
۳-۱۷	بهداشت و درمان	۲۹
۳-۱۸	رسانه‌های گروهی	۳۱

فصل چهارم: جغرافیای اقتصادی

۴-۱	وضعیت عمومی اقتصاد امارات عربی متحده	۳۷
۴-۲	نظام بودجه‌ای	۳۸
۴-۳	عربی امارات متحده و مدیریت اقتصادی دوقطبی	۳۹
۴-۴	ساختار اقتصادی امارات عربی متحده	۴۱
۴-۵	سیاست‌های اقتصادی امارات در جذب سرمایه‌گذاری خارجی	۴۲
۴-۶	سترش و توسعه مناطق آزاد تجاری	۴۴
۴-۷	تولید ناخالص داخلی و ناخالص ملی	۴۹
۴-۸	درآمد سرانه و رشد اقتصادی	۵۰
۴-۹	بخش کشاورزی	۵۱
۴-۱۰	بخش صنعت	۵۲
۴-۱۱	صنایع مادر	۵۲
۴-۱۲	صنایع کارخانه‌ای	۵۳
۴-۱۳	محصولات معدنی	۵۵
۴-۱۴	انرژی	۵۶

۴-۱۵	بخش خدمات	۶۳
۴-۱۶	بازرگانی و مبادلات تجاری	۶۶
۴-۱۷	روابط تجاری با کشورها	۶۶
۴-۱۸	تراز بازرگانی	۷۰
۴-۱۹	وضعیت اشتغال و نیروی کار در امارات عربی متحده	۷۰
۴-۲۰	توریسم	۷۵
۴-۲۱	ارتباطات	۷۷
۴-۲۲	حمل نقل	۷۸

فصل پنجم: جغرافیای سیاسی

۵-۱	وجه تسمیه	۸۳
۵-۲	تاریخچه و تاریخ سیاسی امارات عربی متحده	۸۳
۵-۳	نوع حکومت و ساختار سیاسی	۸۵
۵-۴	قانون اساسی	۸۶
۵-۵	ساختار قدرت در امارات عربی متحده	۸۷
۵-۶	قوه مجریه	۸۸
۵-۷	قوه مقننه	۸۹
۵-۸	قوه قضائیه	۹۰
۵-۹	مرزهای امارات عربی متحده	۹۱
۵-۱۰	منازعات مرزی و ارضی امارات عربی متحده با همسایگانش	۹۲
۵-۱۱	تقسیمات کشوری	۹۷
۵-۱۲	قبایل و گروههای سیاسی امارات عربی متحده	۱۰۳
۵-۱۳	اصول سیاست خارجی	۱۰۴
۵-۱۴	روابط سیاسی و بین‌المللی	۱۰۵
۵-۱۵	عضویت در مجامع و سازمانهای بین‌المللی	۱۱۳

- ۱۱۴-۵ عضویت در ارگانهای اقتصادی منطقه‌ای و بین‌المللی..... ۱۱۴
- ۱۱۴-۵ موقعیت ژئوپلیتیکی منطقه خلیج فارس..... ۱۱۴
- ۱۱۶-۵ موقعیت ژئوپلیتیکی کشور امارات عربی متحده..... ۱۱۶

فصل ششم: جغرافیای نظامی

- ۱۱۹-۶ موقعیت و وضعیت زمین..... ۱۱۹
- ۱۲۰-۶ جزایر..... ۱۲۰
- ۱۲۳-۶ مناطق مهم و استراتژیک..... ۱۲۳
- ۱۲۴-۶ موقعیت ژئواستراتژیکی امارات عربی متحده..... ۱۲۴
- ۱۲۴-۶ تاریخچه شکل‌گیری نیروهای مسلح (ارتش)..... ۱۲۴
- ۱۲۶-۶ نظامیان و قدرت سیاسی..... ۱۲۶
- ۱۲۶-۶ ساختار و سازمان کلی ارتش امارات..... ۱۲۶
- ۱۲۷-۶ رشد و استعداد نیروهای مسلح..... ۱۲۷
- ۱۲۸-۶ هزینه‌های نظامی کشور..... ۱۲۸
- ۱۲۹-۶ توان تسلیحاتی امارات عربی متحده..... ۱۲۹
- ۱۳۵-۶ صنایع نظامی..... ۱۳۵
- ۱۳۵-۶ نیروهای نظامی کشور..... ۱۳۵
- ۱۴۱-۶ روابط نظامی امارات عربی متحده..... ۱۴۱
- ۱۴۲-۶ روابط نظامی شورای همکاری خلیج فارس و امارات عربی متحده..... ۱۴۲
- ۱۴۳-نقشه‌ها..... ۱۴۳
- ۱۴۹-نصاویر..... ۱۴۹
- ۱۶۳-منابع و مآخذ..... ۱۶۳
- ۱۶۳-منابع فارسی..... ۱۶۳
- ۱۶۵-منابع لاتین..... ۱۶۵
- ۱۶۵-منابع اینترنتی..... ۱۶۵

مقدمه ناشر

منطقه خلیج فارس به دلیل اهمیت سیاسی، راهبردی، اقتصادی و ... همواره مورد توجه سیاستمداران قدرت‌های فرامنطقه‌ای و بین‌المللی قرار داشته وجود ذخایر عظیم انرژی در منطقه خلیج فارس و اهمیت این منابع عظیم برای دنیای صنعتی باعث شده تا به اهمیت این منطقه بیفزاید.

مرکز آموزشی و پژوهشی شهید صیاد شیرازی در راستای رسالت خود در تنویر افکار دانشجویان و محققین کشور با بهره‌گیری از تجربیات ارزنده حضور وایستگان نظامی در این کشور اقدام به تهیه و انتشار سلسله کتاب‌های آشنایی با کشورهای همجوار نموده که ویژگی خاص این کتاب‌ها نسبت به سایر کتاب‌های منتشر شده با این موضوعات، صبغه نظامی، امنیتی آن است که بر غنای سایر موضوعات و مطالب عمومی کتاب افزوده است. در این راستا تهیه و ارائه اطلاعات جغرافیایی و مکان محور در قالب کشورشناسی جغرافیایی از محیط‌های پیرامونی و منطقه‌ای در برنامه اجرایی قرار گرفته است تا بتواند در جهت تامین نیازهای محققان، پژوهشگران و مدیران و مسئولان به این اطلاعات، گامی برداشته شود. بر این اساس کتاب جغرافیای کشور امارات متحده عربی که با استفاده از منابع مختلف و معتبر در شش فصل در حوزه‌های سرزمینی، طبیعی، انسانی، اقتصادی، سیاسی و نظامی تدوین یافته به پژوهشگران، کارشناسان و محققان محترم تقدیم می‌گردد. در این کتاب مانند کتاب‌های پیشین این مجموعه، رابطه سلسله مراتبی میان سیاست و اطلاعات، به واسطه راهبرد و امنیت، مورد توجه قرار می‌گیرد و بدین ترتیب براساس رهیافت کارکرد گرای ساختار تبیین شده در کتاب‌های پیشین، رابطه نظام سیاسی امارات عربی متحده، از طریق گفت‌وگوها و رویکردهای امنیتی، با ساختار امنیتی آن، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

امید است این اقدام در راستای ارتقای سطح آموزش اطلاعات راهبردی و ایجاد درک عمیق در خصوص تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی موثر واقع گردد.

مرکز آموزشی و پژوهشی شهید صیاد شیرازی

مقدمه مؤلف

با ورود به قرن بیست و یکم و اهمیت یافتن اطلاعات به عنوان عنصر اصلی قدرت و همچنین نقش بی‌بدیل دولت‌ها در نظام بین‌المللی و سیاست‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، نظامی و دفاعی، کشورها را با توجه به ویژگی‌های سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی به عنوان بازیگران اصلی این عرصه مطرح ساخت. بر این اساس آگاهی یافتن و اشراف بر اطلاعات و ویژگی‌های محیطی، انسانی و اقتصادی کشورها در جهت تدوین راهبردها و برآورد راهبردی در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌ها اهمیت فوق‌العاده‌ای می‌یابد. برای کشور جمهوری اسلامی ایران به خاطر داشتن موقعیت حساس ژئواستراتژیکی و استقرار حوزه‌های ژئوپلیتیکی متعدد در پیرامون آن، پایش و رصد محیط‌ها و کشورهای پیرامونی در منطقه اهمیت راهبردی دارد. زیرا جمهوری اسلامی ایران به لحاظ اهداف، علائق ژئوپلیتیکی و منافع جهانی و نیز وجود چالش‌ها و تهدیدات موجود جزء کشورهای است که به شناخت و پایش کشورهای پیرامونی و منطقه‌ای به شدت نیاز دارد تا در عرصه رقابت‌ها، چالش‌ها و تهاجمات بتواند به عنوان بازیگر اصلی منطقه، در جهت حفظ منافع و اقتدار ملی نقش مهمی ایفا نماید.

استقلال کشور امارات عربی متحده در سال ۱۹۷۱ میلادی حاصل شده است و تا پیش از آن شیخ‌نشین‌های ساکن در این منطقه در قالب نظام‌های قبیله‌ای مجزا زندگی می‌کردند. در این کتاب علاوه بر نوع حکومت این کشور، به بررسی حوزه سیاست و امنیت آن پرداخته شده است و می‌توان رابطه میان نظام سیاسی و نظام امنیتی امارات عربی متحده را بررسی کرد.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از امیر معاونت محترم اطلاعات آجا و فرماندهی محترم مرکز آموزشی و پژوهشی شهید صیاد شیرازی که مشوق اینجانب در گردآوری مطالب این مجموعه بودند قدردانی نموده، استمرار توفیقات همگان را از خداوند منان مسئلت دارم.

محمدحسن نامی